

Резенкіна Н. О., викладач
Убейко О., здобувач освіти,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН ТА ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ДОБРОБУТУ

Досягнення загального добробуту громадян, подолання бідності набувають дедалі більшого значення в стратегії розвитку сучасних держав. Кожен індивід, кожне суспільство, кожна держава прагнуть до досягнення добробуту населення, його збільшення.

Підвищення рівня добробуту - результат розвитку економіки, чинник зростання споживчого попиту, що стимулює розвиток підприємництва і зрештою призводить до підвищення рівня добробуту суспільства в цілому.

Добробут містить у собі систему компонентів: доходи і споживання; державні соціальні гарантії та платні послуги, соціальне забезпечення і соціальний захист. Його можна уявити у взаємозв'язку об'єктів добробуту, суб'єктів добробуту і характеру відносин між ними.

Об'єктами добробуту є економічні блага: одяг, продукти харчування, освіта, охорона здоров'я тощо та неекономічні: сонячне світло, вода, повітря, спілкування з іншими членами суспільства, досягнення сприятливого економічного клімату тощо, матеріальні (продукти харчування, одяг, меблі, техніка тощо).

Ступенем добробуту виступають дві категорії: багатство і бідність. Тому неможливо розглянути таку економічну категорію, як добробут без дослідження понять багатства і бідності населення

Бідність і багатство зумовлені проявом соціально-економічної нерівності, ступінь якої також може охарактеризувати рівень добробуту держави.

Важливе значення відіграє поділ нерівності на нормальну і надлишкову.

Нормальну і надлишкову нерівність визначають за допомогою офіційної межі бідності - величини прожиткового мінімуму. Прожитковий мінімум - вартісна оцінка споживчого кошика, а також обов'язкові платежі та податки. Надлишкова соціально-економічна нерівність драматично впливає на соціально-психологічний стан суспільства, відтворення населення і людського капіталу, збільшує смертність у працездатному віці та знижує народжуваність і тривалість життя.

Таким чином, висновком про взаємозв'язок бідності, соціально-економічної нерівності, добробуту населення є те, що високий рівень бідності є свідченням зниженого добробуту населення, чим більшою є частка бідного населення в країні, тим нижчим є добробут держави, чим вищою є соціально-економічна нерівність, тим більшою є частка населення, що живе в бідності та нижчим є добробут.

Серед явищ, що спричиняють негативний вплив на добробут, виокремлюють надмірну соціально-економічну нерівність, неефективну соціальну політику держави. Політика держави має бути спрямована на підвищення добробуту громадян у всіх смислах його прояву, а отже, і на подолання цих негативних категорій та їхніх наслідків.

Існують різні точки зору на питання втручання держави в регулювання економіки. При цьому очевидним є той факт, що подолання бідності, регулювання соціально-економічної нерівності неможливе без державного втручання. Тому обрані державою напрями соціально-економічної політики мають бути спрямовані на усунення надмірної нерівності, підтримку й адаптацію вразливих верств населення.

Досягнення оптимального добробуту населення країни неможливе без втручання держави в регулювання ринкової економіки, реалізації соціально-економічної політики, застосування соціальних програм тощо.

Таким чином, підвищення добробуту населення має бути цільовим орієнтиром удосконалення соціально-економічної політики держави та інших сфер її діяльності.

Список використаних джерел:

1. Крупій О.М. Комплексний механізм діалогової взаємодії органів влади і громадськості. - Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/4/01.pdf>
2. Стеценко С. С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії. Право України. 2019. № 4. С. 71-80.

Поволяшко К.В., здобувачка освіти,
Постольна Н.О., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

З початком бойових дій на території нашої держави, економіка зіткнулася з такими факторами, як різке зростання бюджетного дефіциту та стрімким скороченням ВВП зумовленими масовим переміщенням населення, значним пошкодженням підприємств та інфраструктури і людськими жертвами. Всі ці події призвели до стрімкого зростання темпів інфляції в Україні.

Прискорення темпів інфляції у 2021-2022 роках стало спільним для всіх країн світу. Річна інфляція країн Єврозони у березні 2022 р. зросла до рівня 7,5 % проти 5,9 % у лютому, а в країнах Східної Європи до 11%.

Через військові дії на території України суттєво постраждала економіка країни. Це, перш за все, викликано руйнуванням виробничих потужностей, скороченням оборотів реалізації товарів і послуг, зміною ланцюгів постачання та ринків збуту, тому для компенсації збитків їм доводиться підвищувати ціни. Національний банк України має інфляційний коридор, який варіюється від 4 до 6%. Однак поточна динаміка інфляції відхиляється від верхньої межі коридору в 4,5 рази і становить 26,6% .

За підсумками 2022 року споживчі ціни зросли на 26.6%, в той час, як в річному вимірі показник інфляції впродовж останніх трьох місяців майже не змінювався. Заходи НБУ, зокрема запровадження депозитних інструментів для хеджування валютного ризику, а також обмежений розмір монетизації бюджету сприяли стабілізації ситуації на готівковому валютному ринку наприкінці 2022 року. Щодо цінового тиску, то він залишається значним через наслідки війни. Інфляція поступово знижуватиметься та залишатиметься керованою завдяки заходам НБУ та уряду, а також підтримці міжнародних партнерів, НБУ прогнозує сповільнення інфляції до 18.7% у 2023 році, у 2024 році до 9,4%. Інфляція збереже тенденцію і продовжить зниження протягом наступних років, а економіка поступово відновлюватиметься завдяки очікуваному зменшенню безпекових ризиків, на які так довго чекають українці. Вона сповільнюватиметься за рахунок адаптації бізнесу, налагодження логістики, не зважаючи на дефіцит електроенергії, жорстких монетарних умов та уповільнення глобальної інфляції. Але швидкого зниження інфляції не варто очікувати, цьому стають на заваді час та наслідки повномасштабної війни.

Отримання анонсованих обсягів міжнародної допомоги та спільні дії НБУ й уряду з активізації ринку внутрішніх боргових залучень дадуть змогу уникнути емісійного фінансування дефіциту бюджету та балансувати валютний ринок [1].

Для порівняння темпів інфляції в Україні протягом останнього часу розглянемо динаміку наведену на рис. 1